

Megjegyzések a 2010. április 11. –i Országgyűlési választás kapcsán....

Magyarországon már régóta szinte mindenki számára nyilvánvaló, hogy a szavazások eredményének eldöntése nem a valamire, valamiért szavazók, hanem a valami ellen szavazók kezében van. Ha valamikor igaz ez a tétel, akkor a mostani eredmények alakulásában biztos így volt. Nehéz is lett volna – a zsigerből elkötelezettek kivételével – valamire szavazni, azoknak akik jövőképet kerestek a pártok elképzeléseiben, hiszen nem igen volt egyiküknek sem olyan programja, amely a hazai közélet alakulását gyökeresen javító utat kínált volna. Az, hogy az első fordulóban a mandátumhoz jutó képviselők kizárólag egy párt jelöltjeiből kerüljenek ki és így az egyéni képviselői helyek 68 % -a eldőljön, semmi mással nem magyarázható, mint azzal, hogy nem a személyekre, hanem a pártokra történt az egyéni képviselőkre vonatkozó szavazás is. A pártok hatalomgyakorlása a társadalmi és gazdasági élet minden területét uralja, és ez az emberek tudatába már 1945 óta beépült. Az egyéni képviselők kiválasztásánál jellemzően tehát a párt-preferenciájuknak megfelelően szavaznak, esetenként az adott képviselő-jelölt személyét nem is ismerve.

Azt hihetnénk, hogy a választókerületeket a területi képviselőlet miatt/érdekében alakították ki, de ez tévedés. Ha megnézzük az Alkotmány parlamenti képviselők feladataira vonatkozó rendelkezését, kiderül, hogy egyetlen passzus sem szól az adott választókerület képviselőjéről, csupán azt rögzíti (Alkotmány 20.§ (2)), hogy „a képviselő a köz érdekében jár el”, ami adott esetben a választókerület közvetlen érdekei ellenében is történhet. A gyakorlatban az egyéni képviselőként mandátumot szerzett képviselő fegyelmetlenül, ugyanúgy az adott párt-frakció döntésének megfelelően szavaz, mint a listán bejutott. Ilyen kondíciók mellett teljesen értelmetlenek azok a felvetések, amelyek a képviselők visszahívására vagy számonkérésére vonatkoznak.

A területi választókerületekben, mint a pártok területi dominanciájának kialakítási helyszínén, ténylegesen összemosódnak az egyéni választókerületekben és a pártlistákra leadott szavazatok. Ez azért lehetséges, mert az egyéni jelöltekre leadott szavazatok részben a listákhoz kapcsolt mandátumokká konvertálódnak. Az adott szavazókörben ugyanis ugyanazon választópolgár részéről kétszer történik pártra, akár ugyanarra a pártra szavazás és ezt a mandátum-kiosztás jutalmazza. Miközben – hangsúlyozni kell – ugyanarról a pártról és ugyanarról a választópolgárról van szó. Így nyílik lehetőség arra, hogy a tényleges szavazati arányok törvényesen deformálódjanak és akár a kétharmados parlamenti erőfölényt biztosítsák, miközben, adott esetben, a pártra ténylegesen leadott szavazatok alig haladják meg az egyszerű többséget. Ezen helyzet kialakulásának lehetőségét a választási törvény önmagában hordozza, amikor a pártokra vonatkozó szavazásnál, a listás mandátumhelyek javára az egyéni szavazati eredmények alapján átvezetést enged.

Ugyancsak érdemes a többség kialakulásának körüljárása. Látni kell – még ha a fenti fejtegetést figyelmen kívül is hagyjuk – hogy a 386 képviselőből 210 fő (54.4 %) a párt-listák alapján kerül be a parlamentbe, tehát az egyéni választókerületek képviselői, még ha minden körzetben független képviselőt is választanánk, akkor sem tudnának, összefogva sem, érvényt szerezni akaratuknak.

Látni kell azt is, hogy amikor valaki kétharmados küszöb eléréséről beszél, és gyakorlatilag teljhatalmat kap az ország jogrendszerének alakításában, akkor elegendő csupán mint párt az ezen a címen rá leadott összes érvényes szavazat 51 – 55 % át elnyernie, attól függően, hogy hány egyéni képviselőre leadott szavazatot tud hozzá elérni.

A mandátumok szétosztása tehát nem tükrözi a választók közvetlen szavazással kinyilvánított akaratát. A kiosztási eljárásra olyan megoldás van érvényben, amely különböző, számításokkal kreált erő és hatalmi viszonyokat eredményez.

Ez talán a kisebbik baj. A nagyobbik az, hogy a „győztes” igyekszik olyan színben feltüntetni magát mintha az állampolgárok többségét képviselné, holott ténylegesen kisebbségben vannak. Igaz, hogy ez nem a törvény, inkább a párt-káderek felelőssége.

Párt manipuláció az is, hogy amikor a szavazatokat számítják, az arányosításnál figyelmen kívül hagyják a távolmaradókat és az érvénytelenül szavazókat. A hatalom gyakorlaskor viszont, úgy viselkednek és úgy érvelnek, hogy kvázi elsöprő kívánsága az állampolgároknak az Ő működésük.

Ezek a körülmények a demokrácia alapkérdéseit és értelmezésének szükségességét vetik fel. Bár kétségtelenül jogállamban¹ élünk, ez azonban nem jelenti feltétlenül a demokrácia érvényesülését is.

¹ A jogállam nem az állam, a társadalom működésének minőségét, milyenségét, hanem a módszerét és annak (viszonylagos) következetességét jelenti. Jogállamban is lehet diktatúra....

A választási rendszert meghatározó törvények tartalma és szövegezése kizárólag a párt-formációk állam és társadalom feletti hatalmát privilegizálják, miközben az Alkotmányból a magyar nyelv szokásos értelmezése és logikája alapján ez nem következik.

Mindenesetre ebben a rendszerben a demokratikus képviselet, valamint ennek egyik eleme, az átláthatóság lehetősége, ugyancsak megkérdőjelezhető.

A mostani választások első fordulójában a győztes pártra közvetlenül leadott szavazatok aránya a következőképpen néz ki:

- Összes szavazásra jogosult 8.034.394 fő 100%
- Nem ment el szavazni 2.862.172 fő, az összes szavazásra jogosult 35,62%
- Összesen szavazott 5.172.222 fő, az összes szavazásra jogosult 64,38 %
- Összes szavazóból a győztesre szavazott: 2.706.292 fő, az összes szavazásra jogosult 33,68%
(Érvényeshez képest 52,73 %)

A győztes pártra a 20 területi szavazó körzetben leadott szavazatok 45,78 (Heves megye) - 62,77 % (Vas megye) között szóródtak. Sehol nem érték el a kétharmados többséget.

A fenti táblán a narancssárga színnel jelölt szavazatokat kapott párt, a jogi szabályozás alapján, amennyiben a második fordulóban további 54 egyéni választókerületben – ahol már korábban magára a pártra érvényesen szavaztak – első helyen végez, törvényesen teljes hatalmat gyakorolhat a 66,32 % -ot kitevő, pártpreferencia szempontjából semleges vagy ellenzéki polgár felett (szürke + fekete). Mindezt anélkül, hogy a „győztes” által alkalmazott hatalom-gyakorlás alapvető rendezőelveit tudnánk, ismernénk. Mindez a jelenlegi Alkotmányunk égisze alatt történik, miközben annak 2. § (1) bekezdése kimondja: „A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

A parlamenti kétharmad a hatályos Alkotmány alapján teljhatalmat és kizárólagosságot biztosít annak a pártnak, amelyik rendelkezik vele. Lehetősége van magának az alkotmánynak a módosítására, átírására is. Az önálló hatalmi ágak, a demokrácia és törvényesség biztosítását szolgáló személyek és testületek kinevezése szintén az Országgyűlés hatáskörében van. Ez együttesen az ország totális uralmát jelenti. Mindezek mellett az országgyűlési képviselők Alkotmányban rögzített függetlensége a frakciók pártirányítása mellett egyszerűen fikciónak tekinthető.

Az Alkotmány ugyan a 2. § (3) bekezdésében rögzíti, hogy „*Senkinek a tevékenysége sem irányulhat a hatalom erőszakos megszerzésére vagy gyakorlására, illetőleg kizárólagos birtoklására.* Az ilyen törekvésekkel szemben törvényes úton mindenki jogosult és egyben köteles fellépni.”, de ennek érvényesülésére nincsenek sem jogi, sem hatalmi garanciák. Az egész probléma felvetésnek nem lenne túl sok értelme, ha Magyarország társadalma nem lenne mélyen és elkeseredetten megosztott.

Természetesen a megosztottság nem abban áll, hogy jól éljünk, biztonság legyen az országban és közvetlen környezetünkben vagy, hogy a nemzet részének tekintjük-e a határon kívül élő magyarokat. A törésvonal a mentalitásban, a célokhoz vezető út kijelölésében van. Ha valaki úgy alakítja ki a jövő felé vezető utat, hogy abban a társadalom tényleges többségével nem sikerül közös nevezőt találni, és erre nem is törekszik, azzal tartósan elmérgesíti az ország közérzetét és kódolja, hogy egy idő után olyan fordulat következik be, amelyben az általa érvényesített politika részben vagy egészben megváltoztatásra kerül. Az ilyen fordulatok többnyire az ország gazdasági helyzetét és polgárainak életminőségét hátrányosan érintik.

Sajnálatos, hogy eddig egyetlen hatalmon lévő párt sem tartotta elsődlegesen fontosnak a minimális társadalmi érdekeket szolgáló közös gazdaság- és társadalompolitikai alapértékek kialakítását. Megelégedtek az egymás közti viszony kölcsönös minimumainak kikötésével. Nincs semmi jele annak, hogy most másképp lesz. Ezért aggasztó a kétharmad olyan helyzetben, amikor egyik párt sem ké-

pes felmérni és kellő önkontrollal, önkorlátozással tudomásul venni, hogy mindnyájunk érdekét és egy történelmi léptékű megoldást szolgálna a hatalomgyakorlás valódi demokráciára építése. A demokrácia felé történő kezdeti lépést jelentené a társadalom önszerveződő, tematikus érdekeket hordozó, valamint a területi érdekeket megtestesítő képviselőiteinek érdemi bevonása a döntésekbe, vagy legalább is a döntés-előkészítésbe.

Az utóbbi 65 évben, ha a politikai vezetés az ország összefogását, együttműködését kérte, az mindig a terhek, a gondok növekedésének, az életszínvonal csökkenésének zokszó nélküli eltűrésének igényét jelentette. Az igény az együttműködésre közvetlenül az első forduló után, szóbeli felhívással most is megtörtént...

A vázolt helyzet nem a képzelet szüleménye, csupán nem a szokásos, a pártok hatalmát természeti törvénynek tekintő megközelítés. Talán nem is merült volna fel, hogy dolgainkat ilyen szemszögből (is) kell nézni, ha a pártpolitikát művelő személyek, nem tekintenék durván és arcátlanul már régóta eszköznek saját boldogulásuk elérése érdekében az ország polgárait.

Egyesületünk Aktív Rezisztencia mozgalma ezen aggodalmak miatt, a fentebb vázolt szemlélet terjesztésével igyekszik tenni a köz érdekében. Az erre való mozgósítás aktuális eszközét testesíti meg az érvénytelen szavazásra való felhívás. Nem kérdéses, hogy a mostani szavazás nem tükrözi ennek a kezdeményezésnek átütő visszaigazolását. Ennek több oka is megállapítható.

A mostani választásokra a pártok olyan felfokozott „világvége” hangulatot generáltak, amelyben nem volt senkinek ideje, hogy kicsit is elmélyüljön a problémák gyökereinek vizsgálatában. A pártok mindegyike a hatalmi és választási rendszer fennmaradásában érdekelt, ezért a felszínen mutatkozó, ugyanakkor az emberek szempontjából súlyos problémákról beszélnek. Nem hívják fel a figyelmet, inkább elkendőzik, hogy a napi problémáink mögött alapvető rendszerhibák húzódnak meg. Ezek megszüntetése nélkül tartós, kedvező változás nem képzelhető el. A megtapasztalt és a párt propagandával felerősített kedvezőtlen gazdasági helyzet nyomása alatt mindenki a gyors és erőteljes megoldás irányába kívánt elmozdulni, figyelmen kívül hagyva ennek a holnapután befolyásoló következményeit.

A másik ok, nem volt időnk, nincsenek pénzügyi, technikai eszközeink, hogy széles körben megismertessük álláspontunkat az emberekkel és kezdeményezésünket hatékonyan beültessük a köztudatba. Ugyanezzel függ össze, hogy a hasonló (azonos) célt kitűző mozgósítások még nem mind találtak egymásra, hogy összeadják erejüket, képességeiket.

Mindezekben sokat segíthet a független, oknyomozó, tényfeltáró sajtó, valamint minden olvasónk, aki továbbadja az itt és a honlap más részein olvasottakat.

2010 április 16.

Összeállította:
Simsa Péter
elnök